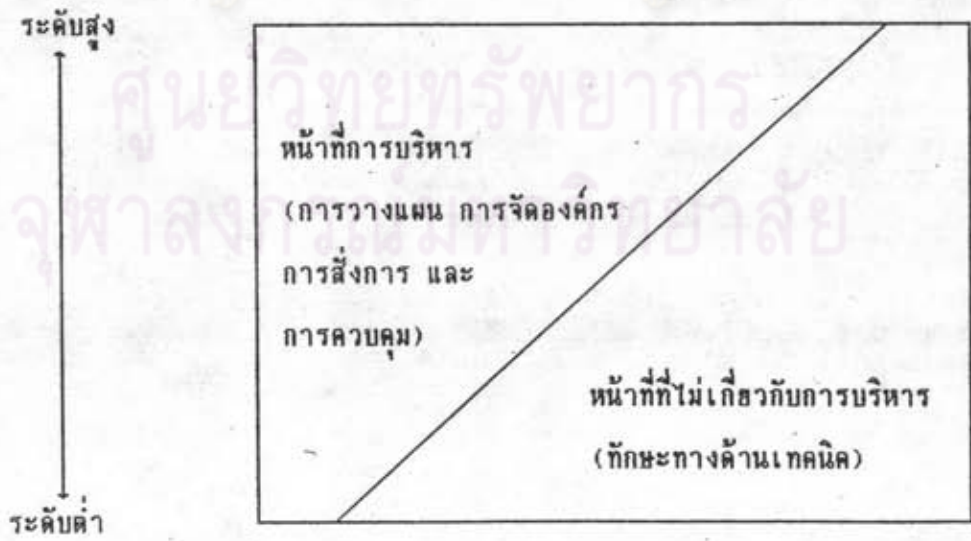

การบริหารการผลิต

2.1 การบริหาร (Management)

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จขององค์กร คือคุณภาพของการบริหารหรือการจัดการ องค์กรส่วนมากที่ต้องประสบความล้มเหลวนั้น มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการขาดประสิทธิภาพและการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพแทบทั้งสิ้น และเมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น ปัญหาทางด้านการบริหารจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งบางครั้งองค์กรอาจมีขนาดใหญ่จนเกินความสามารถของผู้บริหารที่จะควบคุมได้อย่างทั่วถึง จะเห็นว่าการบริหารมีความสำคัญและมีความหมาย คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น คน เครื่องจักร อาคาร วัสดุ และเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในองค์กรต่างๆจะมีจำนวนและระดับของผู้บริหารแตกต่างกันไป แต่หน้าที่การบริหารจะเหมือนกันสำหรับทุกองค์กร จากรูปที่ 2.1 จะแสดงให้เห็นถึงส่วนผสมของความสามารถทางด้านการบริหารและความสามารถทางด้านเทคนิค ณ ระดับต่างๆ ขององค์กร ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่เบื้องต้นที่สำคัญ 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม

รูปที่ 2.1 ส่วนผสมของงานของผู้บริหาร

2.1.1 การวางแผน (Planning)

การวางแผน หมายถึง กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรและวิธีการต่างๆ ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น จุดมุ่งหมายขั้นพื้นฐานของการวางแผนคือการชดเชยความไม่แน่นอนของอนาคต การวางแผนเป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันเพื่อช่วยในการพยากรณ์อนาคต

2.1.2 การจัดองค์กร (Organizing)

การจัดองค์กร หมายถึง การกำหนดบุคคลที่ต้องมีและงานที่ต้องทำให้อยู่ในรูปของโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งงานต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งในการจัดองค์กรไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่กระทำเพียงครั้งเดียว เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้นกิจกรรมต่างๆ จะต้องมี การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ อันหมายถึง การเปลี่ยนแปลงขนาดของการควบคุม (Span of Control)

2.1.3 การสั่งการ (Directing)

การสั่งการ หมายถึง การใช้ความสามารถชักจูงพนักงานให้ปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและเรียนรู้เรื่องพฤติกรรมของมนุษย์ และกระบวนการในการติดต่อสื่อสาร มิฉะนั้นแล้วระดับผลการปฏิบัติงานที่แท้จริงอาจจะต่ำกว่าที่ต้องการได้

2.1.4 การควบคุม (Controlling)

การควบคุม หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนที่คาดหมายไว้ก็จะมีมาตรการแก้ไขเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

2.2 การบริหารการผลิต (Production Management)

องค์กรที่ดำเนินการผลิต ก็จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารเช่นเดียวกับองค์กรทั่วๆไปคือผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่ในการวางแผนการจัดองค์กร การสั่งการ และ การควบคุม สามารถที่จะนำทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการผลิตมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ผลิตสินค้าได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ จัดส่งได้ทันตามเวลาที่กำหนด สินค้ามีคุณภาพ มาตรฐานเป็นที่พอใจแก่ลูกค้า เป็นต้น ซึ่งประสิทธิภาพในการบริหารการผลิตมักจะวัดผลจากผลผลิต (Productivity) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างผลผลิต (Output) ที่ได้เช่น ผลิตภัณฑหรือบริการ ต่อทรัพยากรหรือปัจจัย (Input) ที่ใช้ไป เช่น แรงงาน เงินทุน วัสดุ เครื่องจักร อื่น ๆ

$$\text{Productivity} = \text{Output/Input}$$

การวัดผลผลิตมีได้หลายประเภท เช่น ผลผลิตจากแรงงาน (Labor Productivity) ผลผลิตจากเครื่องจักร (Machine Productivity) ผลผลิตโดยรวม (Total - Productivity) เป็นต้น ในการเพิ่มผลผลิตก็คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลผลิตในปัจจุบันกับผลผลิตในอดีตนั้นมีค่าสูงขึ้น การลดการสูญเสียต่างๆ ก็ถือว่าเป็นการเพิ่มผลผลิตได้เช่นกัน

2.3 ระบบการบริหารการผลิต (Production Management System)

การบริหารการผลิตจะต้องพิจารณาอย่างเป็นระบบ (System) ซึ่งความหมายของระบบ คือ กลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน มีการทำงานที่ติดต่อหรือต่อเนื่องกัน มีการดำเนินงานเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันหรือร่วมกัน โดยที่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับส่วนหนึ่งส่วนใดในองค์ประกอบของระบบ ก็จะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ด้วย จะเห็นว่าระบบการบริหารการผลิตประกอบด้วยระบบย่อยๆ อีกหลายระบบที่ต้องควบคุม เช่น ระบบการวางแผนการผลิตระบบการควบคุมคงคลัง ระบบการควบคุมการเงินและบัญชี เป็นต้น การพยายามทำให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบย่อยดีที่สุด อาจจะเป็นผลเสียต่อส่วนอื่นได้ เช่น

การลดต้นทุนของคงคลัง อาจทำได้โดยจัดให้มีของอยู่ในคงคลังปริมาณน้อยๆ ก็อาจทำให้สินค้าเกิดการขาดแคลนไม่มีส่งให้กับลูกค้าได้อย่างเพียงพอ เป็นเหตุให้ขาดความไว้วางใจและหันไปซื้อสินค้าจากแหล่งอื่น หรืออาจไม่มีวัตถุดิบป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต ทำให้การผลิตต้องหยุดชะงักเป็นผลเสียหายต่อองค์กร

การบริหารงานเกี่ยวกับระบบทางการผลิตโดยทั่วไป มักจะมีวัฏจักรของกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การพยากรณ์ความต้องการในอนาคต มักจะนำข้อมูลทางการขายและสิ่งผลิตในอดีตมาพยากรณ์ การพยากรณ์ความต้องการจะมีความสำคัญมากเมื่อ การสั่งซื้อวัตถุดิบนำมาผลิตให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปต้องใช้เวลายาวหลายเดือน จำเป็นจะต้องมีการพยากรณ์ให้ถูกต้องแม่นยำเพื่องานวางแผนกำลังการผลิตจะได้ประสบผลสำเร็จ

2. การวางแผนกำลังการผลิต เป็นงานต่อเนื่องจากการพยากรณ์ความต้องการ ในช่วงนี้ต้องการรู้ว่าจะต้องจัดกำลังคนเท่าไร ควรกำหนดการทำงานล่วงเวลาจำนวนเท่าไร ความมีของคงคลังเป็นจำนวนเท่าไรจากจำนวนของคงคลังที่มีอยู่ จึงจะตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างประหยัด โดยคำนึงถึงการหมุนเวียนทางการเงินและอื่นๆ เป็นหลัก

3. การวางแผนกำลังการผลิตในช่วงสั้นๆ จะเป็นงานต่อเนื่องจากการวางแผนกำลังการผลิตระยะยาว จะต้องหาขั้นตอนการผลิตชิ้นงานจนเป็นสินค้าสำเร็จรูป ช่วงเวลาในการเริ่มผลิต จำนวนที่ผลิต นำมาจัดตารางการผลิตหลัก (Master Scheduling) ในขณะเดียวกัน ต้องมีการตัดสินใจด้านของคงคลัง

4. การควบคุมและติดตามการทำงาน เป็นงานต่อเนื่องจากการจัดตารางการผลิตหลัก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ต่างๆ ภายในโรงงานมีอยู่ตลอดเวลา เช่น พนักงานไม่มาทำงาน เครื่องจักรเสีย การจัดการตารางการทำงานของพนักงานก็อาจต้องเปลี่ยนไปและปรับให้เหมาะสม แต่ตารางการผลิตหลักยังคงเหมือนเดิม ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายของการผลิตในแต่ละสัปดาห์ แต่ละแผนกงาน

2.4 การลดต้นทุนในหน้าที่งานผลิต

ต้นทุนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต จะมีอัตราส่วนที่สูงมากในบรรดาต้นทุนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย ค่าวัสดุ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ การลดต้นทุนทางด้านค่าวัสดุจะต้องอาศัยการควบคุมไม่ให้เกิดของเสีย การควบคุมต้นทุนคือหน่วยและการใช้การวิเคราะห์คุณค่า (VA) การลดต้นทุนทางด้านค่าแรง ทำได้โดยการจัดมาตรฐานการทำงาน การวางตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานให้เหมาะสม การฝึกอบรมพนักงาน ทางด้านเครื่องจักรจะต้องพยายามใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรให้เต็มที่ การลดต้นทุนในหน้าที่งานผลิต จำเป็นต้องมีการวางแผนการผลิต การวางแผนควบคุมวิธีการผลิตและการวางแผนการบำรุงรักษาที่คืนในขั้นตอนการผลิต นอกจากนี้ การขนถ่ายวัสดุก็มีความสำคัญ

2.4.1 การลดต้นทุนด้วยการวางแผนการผลิต

การวางแผนการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานประจำวันที่ทำอยู่ ได้แก่ งานจัดทำตารางการผลิต วางแผนจัดลำดับการผลิต วางแผนภาระงาน วางแผนด้านตารางเวลา วางแผนด้านวัสดุและการสั่งงาน เป็นต้น แผนการผลิตที่ให้ผลดีจะต้องพิจารณาร่วมกันทั้งการขาย การผลิตและการเก็บสต็อก ซึ่งเกี่ยวข้องกับแผนการขายผลิตภัณฑ์ (การพยากรณ์การขาย) รูปแบบของการผลิต การวางผังเครื่องจักร เป็นต้น แผนการผลิตที่จัดทำขึ้นจะต้องมีประโยชน์สูงสุด ในขณะที่เดียวกันการทำงานระหว่างการผลิตจะต้องราบรื่นไม่มีการสูญเสียในด้านของปริมาณการผลิตและเวลาส่งมอบงาน

2.4.2 การลดต้นทุนด้วยการควบคุมการผลิต

เมื่อทำการวางแผนการผลิตเสร็จแล้ว ในขั้นตอนที่จะปฏิบัติตามแผนให้ได้ผลงานตามที่วางแผนไว้ก็จะต้องมีการควบคุมการผลิต การควบคุมการผลิตเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ do-see ในกระบวนการของ plan-do-see การวางแผนกับการควบคุมเป็นส่วนที่สนับสนุนซึ่งกันและกันคือ ถ้ามีการวางแผนที่ดี งานด้านควบคุมก็จะน้อยลง แต่ถ้าไม่มีการวางแผน งานควบคุมก็จะมากขึ้น งานควบคุมการผลิตมีรายละเอียดที่ประกอบด้วย

1. การสั่งงาน คือ การแบ่งงานและสั่งงานที่จำเป็นสำหรับการผลิตให้กับผู้ปฏิบัติงานและเครื่องจักร การสั่งงานมักจะใช้ใบสั่งงานซึ่งจะแสดงไว้ที่แผงควบคุม

การปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ประกอบด้วยรายละเอียดลักษณะงาน คนปฏิบัติงาน และ เครื่องจักรที่ชัดเจนการเตรียมวัสดุชิ้นส่วนต่างๆ เครื่องมือในการผลิตและตรวจสอบ

2. การควบคุมความก้าวหน้าของงาน คือการควบคุมดูแลว่างานที่วางแผนไว้มีความก้าวหน้าตามแผนงานหรือไม่ ถ้าล่าช้ากว่ากำหนดต้องวางมาตรการแก้ไขทันทีโดยวิธีประชุมประจำวันในเวลาสั้นๆ ตารางหรือกราฟแสดงความก้าวหน้าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุม

3. การควบคุมผลผลิต จะต้องรู้สภาพผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต

4. การทำรายงานการควบคุมการผลิต ในการปรับปรุงงานวางแผน และงานควบคุมการผลิตให้ดีขึ้นจะต้องมีระบบป้อนกลับจากหน่วยปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงต้องมีการทำรายงานของแต่ละขั้นตอนการผลิต หรือแต่ละอุปกรณ์การผลิตว่ามีผลงานในแง่ของผลผลิตที่ได้ อัตราของผลิตภัณฑ์ที่ คุณภาพ จำนวนขั้นตอนของงาน ต้นทุน อัตราการทำงาน ของเครื่องจักร อัตราการทำงานของคน การจัดทำรายงานจะต้องเหมาะสมกับสภาพโรงงานของคน คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานและผู้ใช้งานเป็นหลัก

2.4.3 การลดต้นทุนด้วยการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์เครื่องจักร

อุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตจะต้องมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสม การพิจารณาสมรรถนะ หรือความสามารถของอุปกรณ์นั้นจะพิจารณาได้ 2 แ่ง คือ ความสามารถที่แท้จริง และความสามารถของอุปกรณ์เครื่องจักรทั้งสายการผลิต นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงอัตราการทำงานของอุปกรณ์เครื่องจักร ซึ่งวัดได้ดังนี้

$$\text{อัตราการทำงานของอุปกรณ์เครื่องจักร} = \frac{\text{เวลาที่ใช้อุปกรณ์เครื่องจักรทำงานได้จริง} \times 100\%}{\text{เวลาที่เครื่องจักรรับโหลด}}$$

การปรับปรุงการเพิ่มอัตราการทำงานของอุปกรณ์เครื่องจักรให้สูงขึ้นสามารถทำได้ดังนี้

1. ปรับปรุงแผนการผลิตให้มีการถอดเปลี่ยนเครื่องมือให้บ่อยลง
2. ระวังการเกิดการชำรุดและความขัดข้องของอุปกรณ์เครื่องจักรให้

หมดไป

3. ปรับปรุงให้การใช้เวลาในการซ่อมบำรุงแต่ละครั้งให้สั้นลง
4. ควบคุมคุณภาพการผลิตอย่างเข้มงวดเพื่อจัดการเกิดของเสีย
5. ปรับปรุงการบริหารและควบคุมในสถานประกอบการ เพื่อลดเวลาการรอกงานในแต่ละขั้นตอนให้น้อยลง

2.4.4 การลดค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายวัสดุ

การขนถ่ายวัสดุหมายถึง การเปลี่ยนตำแหน่งของวัสดุ ชิ้นงานระหว่างผลิตและสินค้าสำเร็จรูป เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายในการผลิตที่ต้องการ นอกจากนั้นขอบเขตของการขนถ่ายวัสดุยังครอบคลุมไปถึงการบรรจุหีบห่อ และการเก็บรักษาสินค้าและวัสดุด้วยการปรับปรุงการขนถ่ายวัสดุมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายวัสดุ
2. เพิ่มความรวดเร็วในการขนถ่ายวัสดุให้สูงขึ้น เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพ
3. ป้องกันการเกิดชำรุดเสียหาย และรักษาคุณภาพของสินค้าและวัสดุไว้
4. เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน และมีสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานดี
5. ใช้รูปแบบวิธีการขนถ่ายวัสดุที่เหมาะสม เป็นต้น

2.5 การลดต้นทุนในหน้าที่ทางด้าน การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ

ในกระบวนการผลิตของโรงงาน จะต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ คือ วัสดุ วัสดุอุปกรณ์ และ แรงงาน เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นกับปัจจัยเหล่านี้ ก็จะทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่สม่ำเสมอ เกิดของเสียในกระบวนการผลิต ส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นกับโรงงานและลูกค้า จึงจำเป็นต้องลดความไม่สม่ำเสมอของคุณภาพเพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นด้วยการสร้างจิตสำนึกทางด้านคุณภาพ (quality consciousness) ให้กับพนักงานทุกหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเสียก่อน แนวทางให้การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพคืออย่างสม่ำเสมอ มีดังนี้

1. กำหนดระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตให้แน่นอน
2. กำหนดนโยบายและโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพให้ชัดเจน
3. ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิต มีจิตสำนึกต่อแนวทางและวิธีทำงานที่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดของเสียขึ้นได้
4. ถ้ายังมีของเสียเกิดขึ้นหรือทำท่าว่าจะเกิดขึ้น จะต้องรีบค้นหาสาเหตุ และ แก้ไขโดยทันที
5. ประกันคุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้วยการตรวจสอบ และทดสอบผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เมื่อความต้องการของลูกค้าเปลี่ยนไป ก็ต้องปรับปรุงคุณภาพที่กำหนดให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า
7. การปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และการค้นคว้าทดลอง
8. การกำหนดคุณภาพของสินค้าและราคาขาย จะต้องมีความเหมาะสม และตรงความต้องการของผู้ซื้อ

ผลดีจากการนำการควบคุมคุณภาพ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถลดต้นทุนได้ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายที่เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ในการซื้อวัสดุและการผลิต (ค่าแรง ค่าใช้จ่าย) จะหมดไป
2. ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการตกแต่งแก้ไขชิ้นงาน (Rework) หลังการผลิตจะหมดไป
3. มูลค่าของความสิ้นเปลืองในขั้นตอนการเตรียมเครื่องจักร และพื้นที่ทำงาน เพื่อไว้สำหรับส่วนที่คาดว่าจะ เป็นของเสียจะหมดไป
4. ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบคุณภาพสินค้า และวิเคราะห์สาเหตุของของเสียจะหมดไป
5. ความสูญเสียในการที่ต้องลดราคาเพื่อขายสินค้าคือคุณภาพจะหมดไป
6. ค่าใช้จ่ายในการจัดการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนของผู้บริโภคจะหมดไป
7. ความล่าช้าของการผลิตเนื่องจากมีของเสียจะหมดไป

8. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
9. ปัญหาระหว่างหน่วยงานคือหน่วยงานจะหมดไป

การดำเนินงานปรับปรุงคุณภาพ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเข้าใจปัญหาที่ควรปรับปรุงให้่องแท้ แล้วทำการแก้ปัญหาโดยกลุ่มคุณภาพ (QC circle)
2. สร้างมาตรฐานและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มาตรฐานวัสดุ มาตรฐานการผลิต มาตรฐานการตรวจสอบ เป็นต้น

2.6 การลดต้นทุนด้วยการควบคุมสต็อก

การบริหารพัสดุ จะมีงานหลักอยู่ 6 ประการคือ

1. การวางแผนพัสดุที่จำเป็นสำหรับการผลิต ทำแผนการจัดซื้อวัสดุตามชนิด ปริมาณ เวลาไว้อย่างถูกต้อง
2. การสั่งซื้อ ทำการสั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นทั้งหลายจากแหล่งต่างๆ ที่เหมาะสมตามรูปแบบการจัดซื้อ
3. การรับและตรวจรับวัสดุ ตรวจสอบความถูกต้องตามใบสั่งซื้อ ตรวจสอบคุณภาพ และจัดการกับวัสดุที่ไม่ตรงตามสั่ง
4. การควบคุมสต็อก ต้องมีการเก็บรักษาวินัยเป็นอย่างดี บริการการเบิกจ่ายได้อย่างรวดเร็ว และทำการเช็คสต็อกในช่วงเวลาที่เหมาะสม การเก็บสต็อกเอาไว้อย่างเหมาะสมไม่มากและน้อยเกินความจำเป็น
5. การจัดการกับของเหลือและของเสีย รวบรวมของเสียและของเหลือใช้ในขั้นตอนต่างๆ แล้วนำกลับมาใช้งานใหม่ หรือจัดการขายทอดตลาดออกไป
6. ศึกษาการใช้วัสดุที่ง่ายลง และที่มีมาตรฐานหรือการใช้วัสดุทดแทน

เทคนิคหรือวิธีการควบคุมสต็อก มีหลายวิธีได้แก่

1. เทคนิคการวิเคราะห์ ABC เป็นการจัดกลุ่มวัสดุตามมูลค่าของวัสดุ
2. เทคนิคการสั่งซื้อตามเวลาที่แน่นอน
3. เทคนิคการสั่งซื้อแบบกำหนดปริมาณ

2.7 ระบบสารสนเทศเพื่อการควบคุม

ระบบสารสนเทศเป็นระบบซึ่งรับข้อมูลนำเข้า (Input) แล้วมาประมวลผล (การจัดเรียงจัดกลุ่ม จัดฐานข้อมูล) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายงาน (Output) หรือเรียกว่าสารสนเทศ (Information) ผู้บริหารจะใช้รายงานดังกล่าวเพื่อติดตาม ควบคุมการดำเนินงานและช่วยในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้องต่อเนื่องทันเหตุการณ์ และความต้องการสารสนเทศเพื่อการควบคุมมักจะอธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ทำได้หรือผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นและความแตกต่างจากแผนงานหรือมาตรฐานที่วางไว้

2.7.1 การออกแบบรายงาน

สารสนเทศหรือรายงานควรจะเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร ในการออกแบบรายงานจะมีขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย

1. การกำหนดรายงานที่ต้องการ รายงานที่ต้องการมักจะพิจารณา ร่วมกับความต้องการของบริหารและการวิเคราะห์ระบบงาน การพิจารณามักจะประกอบด้วยคำถามในลักษณะต่อไปนี้
  - รายงานนั้นมีความต้องการหรือไม่
  - ข้อมูลที่ทั้งหมดจากรายงานมีความจำเป็นหรือไม่ มีส่วนใดตัดทิ้งได้บ้าง
  - ข้อมูลที่ต้องการมีอยู่ในรายงานอื่นหรือไม่
  - ความถี่ของการออกรายงาน และ จำนวนชุดของแต่ละรายงาน

เป็นต้น

2. การกำหนดสารสนเทศในรายงาน ข้อมูลในรายงานต้องพิจารณา ร่วมกับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ความยากลำบากและความถูกต้อง

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศจากระบบงานและเอกสารที่มีอยู่

3. การออกแบบรูปแบบของรายงานที่เหมาะสม รูปแบบของรายงานจะต้องทำให้ผู้บริหารดูแล้วมีความเข้าใจได้ง่าย

4. ระบบการรายงาน จะพิจารณาถึงจำนวนชุดของรายงานจัดส่งถึงใครการออก รายงานมีระยะเวลาที่แน่นอน เช่น รายวัน, รายสัปดาห์, รายเดือน, รายปี

2.7.2 ระบบข้อสนเทศเพื่อการควบคุมการผลิต

ระบบข้อสนเทศเพื่อการควบคุมมักจะอธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ทำได้ ผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ผลความแตกต่างจากแผนงานหรือมาตรฐานที่วางไว้ ในการควบคุมการผลิตขององค์กรผลิต ผู้บริหารมักจะต้องการทราบข้อสนเทศพื้นฐาน เช่น สรุปการสั่งซื้อสินค้า สรุปการวางแผนการผลิต สรุปผลผลิตเทียบกับแผนงานและมาตรฐาน สรุปผลผลิตและการสูญเสีย สรุปการใช้วัตถุดิบ สรุปสินค้าคงเหลือ สรุปผลการจัดส่งและคืนสินค้า เป็นต้น ในการออกแบบรายงานจึงจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดของระบบงานและความต้องการของผู้บริหาร ดังได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 2.7.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย